

LA VEU DEL VALLÈS

SETMANARI IL·LUSTRAT, LITERARI
Y DEFENSOR DELS INTERESSOS MORALS Y MATERIALS DE LA COMARCA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Ripollet, trimestre... 1° 50 ptas.
 Fora de la vila, trimestre . . . 2° ”
 Extranger y ultramar l'any . 9° ”

DIRECCIÓ
 REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
 Carrer del Mitj-dia, 5

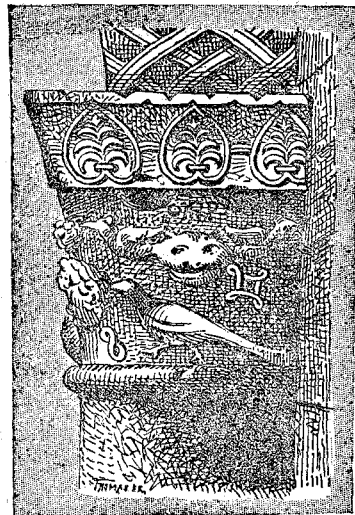
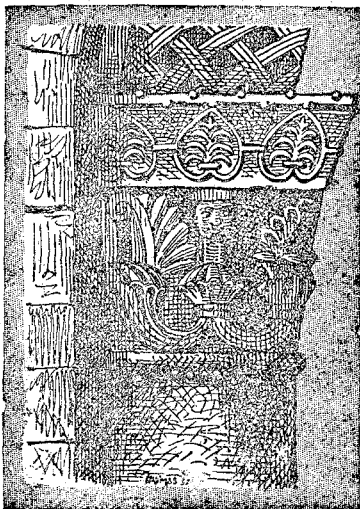
La correspondencia al Director.
 Los originals no 's retornan.

PREUS DE VENDA

Un número 10 cénts.
 ” ” atrassat . 15 ”

ANUNCIS Á PREUS CONVENCIONALS

CORRENT LO VALLÈS

LA GARRIGA.—Capitells de la portada de la Ermita de Ntra. Sra. del Camí.

Dibuix de J. Serra y Pausas, de un croquis de R. Arabia y Solanas.

Entre las moltes preciositats que enclou la nostra terra ja en monuments y edificis notables, ja en fets y tradiccions, que son valenta y elocuent mostra de sa passada grandesa, allí ahont ni hi ha més bona colecció tal volta es en lo Vallés, la nostra comarca xamosa que ha vist passar per sobre de soo terror á generacions y á rassas, quinas han deixat palmaria mostra de sa petjada per la hermosa encontrada vallesana.

Sense anar molt lluny; si 's dona ullada als grabats que van en lo present número pot entreveures quant acertats estém al fer tals afirmacions.

Ells, nos representan dos magnífichs capítells d' estil bissantí que forman part de la entrada á la Ermita de Nostra Senyora del Camí, que s' alsa á un quart del poble de La Garriga, al costat de la casa payral anomenada de ca 'n Tarrés y propia de la familia Rosselló.

La iglesia está formada de una sola nau de volta de canó sense finestras laterals ni altres altars que l' altar major, indicant, tant com la mateixa arquitectura del portal, com habém dit, que es obra bissantina del siclo VIII ó IX de nostra era. En l' interior se troba lo sepulcre de la filla de Vifredo lo fundador del comtat de Barcelona.

L' antiguetat de la construcció del edifici se demostra sobre tot en l' entrada y per aixó, á fi de donarne una idea reproduhím sos capítells, que llástima que no estigan mes ben conservats, puig lo de la dreta, es lo que está mes fet malbé y conté varias inscripcions y está plé de símbols y alegorias.

Semblant mutilació es deguda sens dupte á algun mal intencionat y pera resguardar la portalada de novas profanacions lo señor de Rosselló feu colocar anys enrera devant d'ella un reixat de ferro, que sens tapar la vista impideix á mans indignes sa obra destructora. Conducta que mereix elogis y es digna, de ser imitada.

L' idea de conservar tot lo mes digne d' estima de las etats passadas per aixó ja va

cundint entre 'l nostre poble, lo bon y ver poble catalá que cada dia s' ilustra, aficionantse á conservar nostres monuments més de lo que 's podria creurer á judicar per l'estat de abandono y ruina en que jauhen molts d' ells.

LA VEU DEL VALLÉS

Al veurer per primera volta la llum pública, saluda carinyosament á la premsa en general, desitjant bona amistat y ferm companyerisme.

LA REDACCIÓ.

NOSTRE PROPÓSIT

Es més que just, obligatori; que al entrar per primera vegada nn home en una casa, dongui lo ¡Deu vos guard! y seguit espliqui lo que hi va á fer.

Compresa y sentada tant llógica deducció; y ja que passém per vegada primera lo ample y hermós portal de la publicitat; doném un franch y carinyós ¡Deu vos guard! á tothom, y passém tot seguit, sens temors ni anbiguetat á dir lo que 'ns proposém fer.

LA VEU DEL VALLÉS, hem donát per titol á nostre setmanari, y tal com lo nom resa, será éll, la veu clara y neta de aquesta bona y honrada terra vallesana.

Comsevulga que en la estesa y noble rama periodística la nota predominant, lo que constituheix l' ánima del periódich es la política, es molt just que comensém, per dir lo camí, que tením ferm *propósit* de seguir en tant escabrosa materia.

En las ciutats, vilas, pobles, plassas, carrers y hasta en los mateixos periódichs que d' ella viuen, ningú s' amaga de dir que política y mentida, que política y corrupció son sinónims, de columna á columna de periódich, d' orella á orella de tot lo poble, no 's parla de res més que de la degeneració dels polítichs

espanyols, de la mentida dels partits, de la pileria de uns, de la embusteria de tots y de la corrupció general de tot quant gravita al entorn de aquest foc industrial, sobre tot industrial; que 's diu política; y ab tot y aixó trist es confesarho! molts per no dir tots, cuants, de la política parlán y murmuran tots fan ó desitjan ferne, cada hú á la mida de sas forsas de dicán, y malgastán, temps, diners, memoria y voluntat á lo que están tips y cuits de di fins á escalfarse lo cap y escaldarse la llengua, que es una mentida una innoble industrial y una colossal porqueria.

Nosaltres; no més valents, ni més sabis; sino un poch més virtuósos y resignats, confesém de bonas á primeras y sens ferhi embuts, que no perteneixém á cap partit polítich ni solsament á cap fracció que tinga ribets de tal, nosaltres conveasuts y enmotlláts en nostre lema de defensar los interesos morals y materials de aquesta nostra benvolguda comarca, lluytarém per tots los medis legals y en la mida que pugám, sense necessitar de mantas, protectoras que si be es vritat cubreixen lo cos y 'l preservan de la caló y del fret segons los temps, també 'l cubreixen de vergonya; contra todas las injusticias que sapiguém veurer. sigan fetas ó patrocinadas per aquet ó l' altre partit, y defensarém tot quant cregám convenient per la major gloria y prosperitat de nostra estimada terra; aplaudint de tot cor y ab tota nostra ánima als que pogan ser considerats com á bons; y fuetejant sens compassió als que per sos fets ó per sos exemples sigan considerats com á mals.

Fidels encara, que migrats centinellas de la terra procurarém, sinó guiar, entorrenar la opinió en vers de lo sá, lo legal, lo profitós y lo noble, y donant nostre crit d' alerta; apartarla de tot lo que á nostre bon y leal entendre, siga malaltís, ilegal, no profitós é innoble.

No venim aquí, armats de punta en blanch á fer de *perdona vidas* com lo pinxo del cuento, ni á donar patents, de honradés, ni sabiesa, ni de cap classe, sinó que tant sols 'ns presentém á cumplir com á bons, á anomenar ca-

da cosa per lo seu just nom, siga carnós ó descarnat, y á dir com vulgarmént s' esmenta, al pá, pá y al ví, ví.

¿Ab que contém pera portar á cap tals propósitos? fer una part ab nostra incorruptible honradés y bona voluntat, y per altra ab l' esperansa de que tots las elements honrats y amants de la gloria y riquesa de aquesta terra, 'ns ajudarán; y que cada hú per si acarrehuará lo seu grá de sorra pera construhir l' edific; que més d' hora ó més tart l' ha de conduhir al més noble benhestar y á la gloria més prehuada qu' es l' enaltiment de la mare terra per sons bons fills.

Per lo que y á dit fi; invitém á tothom en general y á cada hú en particular, que en la mida de sas forsas, 'ns ajudi en tant pesada y espinosa tasca, ab la seguritat que quí així ho fassi, 's farà digne á nostra humil gratitut y á la admiració de tots los fills de eixa gloriosa y noble terra.

Esplicat lo modo esencial de ser de nostra publicació en quant á sa part moral; digam ab pocas paraulas lo que ha de ser editorialment parlánt

LA VEU DEL VALLÉS

será setmanari, ilustrat, satirich y defensor dels interesos morals y materials de la comarca; Se publicará tots los diumenges en cada número hi veura la llum un artistich grabat degut als artistas de mes fama, per lo cual y á dit fi tenim en preparació un gran nombre de grabats corresponents á maquinaria, arqueologia, indumentaria y galeria de homens célebres, tot lo que temps per mitj, anirem publicánt:

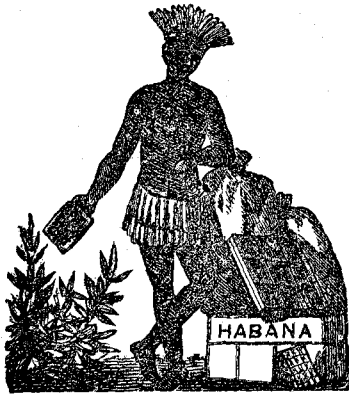
Además de la part literia (1) humorística y demés propias de tot periodich; publicarém una secció agricola, la que á més de estar confiada á una experimentada y destre ploma que ressenyará detengudament tot quant puga convenir al adelantats de dita materia cuidarà de

- (1) Preguém y advertim als autors que desitjin sels fassi un judici crítich de sas obras, 'ns remetin dos exemplars de cada una, la que 's veurá anunciada en aquest periódich per tres edicions consecutivas.

fer avinent pera la mellor norma dels agricultors de la comarca. los preus corrents de llavors, grans etc. etc, y casasa hont poden comprar y vendrer, los mateixos.

Per ara tot això; y si després, com no duptem l'acullida de aquest setmanari resulta bona, allavors prcurarém millorar y fer anar, avant ¡Avánt sempre! LA VEU DEL VALLES qu' si logra contentar y ferse aplaudir per sos lleixidors veurá complerts sos intents y satisfetas esperansas.

J. M.-DIRECTOR

CARTA DE CUBA

Al Sr. D. Pepét Gras.

Oebre. del 96.

frech lo campament *mambis*.

Estímat amich: Sabrás qu' al dilluns alli al mitjdia y ja á punt de criticarte, vaig rebre la teva carta que m' ompí 'l cor d' alegria.

¡Ditxós! tu; que pots aná á engolir algún glopissó al cafe de cal *Faró* y á la mata á passeijá

Aquí 'l beure 'ns don tropells y cuant volém passeijá sortim com aquell qui fa l'aranya *estira-cabells*.

Totas las comoditats que tenim aquí guanyadas son á preu de garrotadas, y d' espanyols mutilats.

Jo d' ensá que soch aquí que no paro ni un moment faig la competencia al vent

corro com un torbelli.

Del Camaguey á Pinar entre anadas y tornadas ho hi seguit ¡cent dos, vegadas! d' aixó 'n dich jo; passeijar. y encara 'm dius, qu' ara aquí, apendré de ballá 'l tango. ¿Ca haig d' apendre? ¡Cal! ¡Borranjol si torno seré andari.

¿Ballá per aquí? ¡Ay senyó! ¡hi ha unas donas! ¡pro que lletjas! á mi 'm sembla que son fetjes tenen lo mateix coló.

¡Y quins morros, totas fan! semblan ollas boterudas, ja ho deyan qu' eran morrudas pro ¡noy! no m' ho creya tant!

Los homes ja pots contá son trets del mateix gresol, tots son de color de dol, y morruts si fa ó no fá.

¡Que va errat! aquell que jutja qu' aixó n' es un paradís per mi, ho dich clá es lo país, dels morros y de la sutja.

Si acás vols sabé l' aspecte que presenta aquí la guerra, ¡per ara! sembla una berra pero ab barbas de respecte,

Los insurrectes no son més que uns pinxos de secá, de cap y sanch d' Africa ab entranyas de Nerón.

Son combatre fa patxorra valents, com la gran *Mogol* pro en veyent un espanyol camas al clatell y á corre

Aixó no vol dir tampoch que no 'ns donguin de passada una qu' altre garrotada que 'ns deixi tontos, pel joch pro per ço parlant formals y dientho entre tu y jo qui te la culpa d' aixó son los nostres generals.

Puig tenen com tothom sap á la mànega un galó, al cos un emperadó y una olla de grills al cap.

A n' en Maceo l' hem mort no se pas en cuants combats te cent vidas com los gats ¡es un *mulato* de sort!

Per aixó no 't vull pas dí. que no morí, ni que trigui, puig un porch per porch que sigai tambe té 'l seu sant Martí.

Resumim: En eix país no s' hi pot buscá mes bens

que vòmits, mals, cansament
y un qu' altre ball *mambis*.

Jo per ço estich molt content
de la Espanya defensá
pro si tu te 'n pots está
inoy farás molt santament.

Sens inés, recorts al parent
y á tothom que m' es amich
y un caragolat pessich
á..... qui sabs, pro enteniment.

Y tu reb un fort a brás
de ton amich que t' estima

Antonet Llarch de la Quima.

per la còpia

PEP É T GRÁS

CRÓNICA

Está definitivament fixat la concurs musical de Marsella pels 5, 6 y 7 de Juny de 1897. Aquest concurs serà un dels més importants torneigs orfeònichs de la vinenta temporada. Lo consell municipal ha votat un crèdit de 50,000 franchs pera la organisió d' aquest concurs

Lo vinent dia 20 se verificará en lo Parch de Barcelona la venda en publica subasta dels exemplars sobrants de la colecció zoológica.

En lo número vinent comensarán á veure la llum en aquesta secció, noves de tot lo Vallés, per quin objecte s' está acabant d' arreglar un servey de diligents é ilustrats corresponentsals.

Lo tros de camí que hi ha entre can Roqueta y lo pont de ferro (vulgo *gabia*) del riu Ripoll está á la última peseta, si es que encara valga una peseta.

Al mitj un diposit de argamassa de pobre (vulgo fanch) y á las voras ja..... no hi han voras.

No podria nostre *reformador* (sic) arcalde *reformar* aquell camí.

Perque cuidado Sr. Arcalde que ho mereix.

O sinó vaijiho á mirar una nit de fosca, y que haigi plogut tot lo dia, sense bastó ni frenal.

Prompte podrá contar nostra Vila ab un magnífich edifici que 's destinará á Col·legi de noyas y será dirigit per las Germanas Dominicanas de la mateixa, degut al generós desprendiment de una senyora que passa l' estiu entre nosaltres y qual nom no 'l donem á la publicitat per no ferí sos sentiments modestissims. Per realisar dit fi, s' han adquirit cinch casas de lo carrer d' Isabel II las que s' enderrocarán per alsarhi en son lloch un gran jardí, y un grandió edifici que segóns tenim entés reuniré totas las condicions necessarias per acullir alumnas internes, mitj pensionistas y externas.

Doném la mes sentida enhorabona á la tan generosa senyora y á la vila de Ripollet per tant preuhada adquisició.

En la última sessió celebrada per la Junta Provincial d' instrucció pública s' ha prés entre altres, lo següent acort. Complimentar lo titol administratiu de mestre interí de Ripollet expedit á favor de D. Miquel Cornet.

A causa de la forta ponentada que á principi de la setmana passada escombrá 'ls núvols cambiantho ab plujas més ó menos copiosas. sembla que 'ls pagesos de Mol ét que no han sembrat encara, tindrán de cambiar la grana.

A causa de tanta humitat los blats creixen molt clars.

Ahir degueren comensarse en nostra parroquia las solemnes funcions del Novenari d' ánimas. Los sermóns anirán á carrech del Reverent Dr. Vilar, de la vehina ciutat.

Durant las passadas festas s' ha vist enguany molt animada la tradicional fira de Sabadell.

VARIETATS

Actualment se publica un número aproximadament de 41.000 periódichs en tot lo mon.

Los Estats-Units ne publiquen 12.700.

Europa 24.000,

De las nacions europeas, Alemanya 'n te 5.540; Fransa 4.200; Inglaterra 4.000 Italia 1.420; Espanya 871; Rusia 800; Suissa 160; Bèlgica y Holanda 320 cada una.

Lo diari de menor circulació es la *Gazette Imperial* de Berlín, puix tantsols se 'n tiren dos exemplars al dia, dedicats exclusivament al emperador.

El periódich més curiós es lo *Hora Yocunda*, escrit per un dels cegos. Se publica á Edimbourg.

El més antich es lo *King Pau*, que veu la llum á Pekin, desde l' any 911 de la nostra Era, y que te duas edicions diarias; la del matí en paper groch, y la de la tarde en vermell.

Aquest degá de la premsa universal tira 8.000 exemplars.

Lo periódich més gran que s' ha publicat se imprimí á New-York en 1858. S' anomenava *The Illuminated Quadruple Constellation*, y tenia vuyt peus inglesos de llarch per sis d' ample.

Lo més petit de tots es *El Telegrama*, que 's tira á Guadalajara (Méxich); te quatre pulgades escasses.

Pero lo més curios baix lo punt de vista literari, es una revista quinzenal austriaca, titulada *Acta comparationis Literarum Universitatum*, que publica tots los treballs que se li envían, en qualsevol dialecte que estiguen es crits.

SECCIO AGRICOLA

Escriuhen de Huesca que ha terminat la fira de Sant Andreu en condicions desastrosas

pera 'l bestiar anomenat de ronsal. May s' havia vist exhibir bestiar mular trenté en los dias 30 y primer del corrent. Era tant lo desitj de vendre en slguns montanyesos, que no notaren la impossibilitat fins després de passats tres dias mortals d' ansietat. Convensuts, se retiraren ab lo bestiar sobrant. Aquest any, malgrat haverne acudit poch y de vendre barato, n' ha quedat bastant.

Y es que com lo pagés no te ab qué mantenirlo, ni 'n tindrà de molt temps, no pot comprar lo que no es possible mantenir. Aquesta es la rahó principal de la mala fira; aquest es lo motiu essencial de no haverhi anat pagesos aragonesos á comprar.

Comunican d' alguns pobles d' Urgell que en vista de la mala cullita d' oli que s' obtindrà aquest any en la major part de Catalunya tant per lo que respecte á la quantitat, com á la qualitat, son alguns los comercians de Tarragona que s' han dirigir al plá d' Urgell pera comprar olivas, pero han sigut inútils sos esforços, per quant dita comarca se troba invadida per representants de casas francesas y valencianas que pagan la oliva á preus molt alts.

MERCATS

Dilluns de cada Setmana.—Agramunt, Lleyda, Manresa, Manlleu, Olot, Reus, Sant Martí Sasgayolas, Santa Coloma de Farnes, Santa Coloma de Queralt, Tárrega, Torroella de Montgri.

Dimars de idem.—Arbós, Besalú, Calaf, Caldas de Montbuy, Castelló de Ampurias, Cervera, Girona, Hostalrich, Mataró, Montblanch, Seu d' Urgell, Vich, Sort.

Dimecres de idem.—Amer, Balaguer, Banyolas, Cassá de la Selva, Vergés, Sant Coloni, Sant Feliu de Torelló, Tarrassa, Valls, Igualada y Pons.

Dijous de idem.—Agramunt, Cardona, Castellfullit de Riubregós, Figueras, Girona, Granollers, Lleyda, Manresa, Massanet de la Sel-

va, Mora d' Ebro, Palafrugell, Sant Sadurn de Noya, Sant Hipòlit de Voltregá, Santa Coloma de Queralt, Tàrraga y Reus.

Divendres de idem. — Cervera, La Bisbal, Montblanch, Olot, Sant Quirse de Besora y Seu d' Urgell.

Dissapte de idem. — Balaguer, Calaf, Girona, Mataró, Sabadell, Valls, Vich, Vilafranca del Panadés é Igualada.

Diumenge de idem. — Anglès, Arbucias, Arenys de Mar, Artosa de Segre, Berga, Bruch, Calaf, Caldas de Malavella, Canet de Mar, Capellades, Collbató, Espluga de Francolí, La Llacuna, La Escala, Malgrat, Masnou, Monistrol, Mollet, Moyá, Monmaneu, Piera, Puigcerdá, Ripoll, Ripollet, Roda, Sallent, Sant Cugat del Vallés, Sant Feliu de Codines, Sant Pere de Tarrassa, Sant Pere de Riudevitlles, Sant Quintí de Mediona, Sant Hilari, Santa Coloma de Centellas, Sarreal, Sentmanat, Toriellá y Vidreras.

Firas desde '1 dia 13 al 20 del corrent

Dia 13. — Banyolas, Arbós, Balaguer, Castelló de Farfanyá, Hostalrich, Prats de Llusanés, Toradell y Llorét.

Festas majors

desde '1 dia 13 al 20 del corrent

Dia 14. — Gavá.

TRENCA-CLOSCAS

ENDEVINALLA

Soch carlí ó be liberal
sense ser jamay polítich
tinch po, y no so pas raquitich
y tinch sempre dos portals.
Dins mon cor duch una essencia
que ab mida sol dona vida
més l' escursa sense mida
y pot porta á la demencia

má utilitat escatiman
los estirats castelláns
més en cambi 'ls catalans
m' obsequian y m' estiman
los grans ab mon cor s' engrescan
'm petonejan los xichs
faig mirá al cel seus fatichs
y al estiu fins me refrescan
soch bon catalá y de rassa
¿Encar no m' endevineu?
donchs ¡Alabat siga Deu!
á fe que hi parlat fins massa.

PEPET GRAS.

CONVERSA

— ¡Escolta Nano! ¿Sabs si 's está al carrer
dels Cuartels en Pi?
— ¡Nó, homé nó!
— ¿Donchs, ahont?
— Buscáho; tu mateix has dit lo nom de sa
dispesera, carrer, número y pis.

PEPET GRAS

GEROCLIFICH

LA 3.^a
TIAKKAK
ELID.A
I 2 D
DIROO

PUBLICIDAD

VANGUARDIA

PEPET GRAS

Santoral de la Setmana

Dillúns 14 — Sts. Nicasí y Pompeyo, bisbes.
Dimárs 15. — St. Eusebi b. mr.
Dimecres 16. — Stas. Albina vg. mr. y *Adelaida* emp.
Dijous 17. — St. Llätzer b. cf. y Sta. Ribina vg. y mr.
Divendres 18. — Ntra. Sra. de la Esperansa ó de la O.
Dissapte 19. — St. Nemesi mr. y Sta. Fausta vg. m.
Diumenge 20. — *IV de Advent.* St. Domingo de Silos ab.

Imprempta de M. Ribera, Sant Domingo, 24.-Sabadell.

ANUNCIS

LA VEU DEL VALLÈS

PREUS DE ANUNCIS

	Per 4 números seguits	Per 1 trimestre 13 números seguits
1/8 plana	3 ptas.	8 ptas.
1/4 "	5 "	13 "
1/2 "	8 "	22 "
3/4 "	12 "	33 "
1 "	15 "	40 "

Ademés los senyors anunciants tenen dret a un número del periòdich per cada quart de plana de que consti l' anunci i durant lo temps que aqueix surti. També 's fan preus convencionals según la clase y objecte de l' anunci.

GUANO GAILLARD

CLASE SUPERIOR

Diposit Central, Juan Roviralta (a) Jaumet del Gireula. — Carrer del Calvari, 77.

RIPOLLET

TALLERS DE IMPREMPTA

LITOGRAFIA Y ENCUADERNACIONES

— DE —

MAGÍ RIBERA

Sant Domingo, 34.-Sabadell

TRABALLS COMERCIALS

PRONTITUT Y ECONOMÍA

GRAN MAGATSEM DE FILATS

— D' —

ESTAM Y LLANA

DELS SENYORS

Bach y Trasserra

especialitat en Chals, Mocadors d' abrich, Nubes, etc.

Carrer de Basea, 31.--1.er

BARCELONA

Centro de Asuntos

MILITARES Y CIVILES

GIGNÁS, 29-2.º

BARCELONA

Expedientes de quintas, cobro de haberes de clases pasivas, expedientes para el abono de cantidades de los individuos y clases fallecidos en la guerra de Cuba y Filipinas, etc., etc.

PRONTITUD Y ECONOMÍA